

doc. Ing. Ladislav Kareš, PhD. CA a kolektív autorov

Účtovné súvzťažnosti od A do Z

*Lexikón platných súvzťažností pre vedenie podvojného
účtovníctva podnikateľov*

Základné dielo

Obsah príručky zodpovedá najnovšiemu právnomu stavu
a najnovším poznatkom obchodnej praxe

STAV – SEPTEMBER 2009

redakčná uzávierka: 2. 9. 2009

Pod vedením doc. Ing. Ladislava Kareša, PhD. CA spolupracovali:

Ing. Ján Bolgáč, Ing. Mgr. Renáta Feketeová, PhD.
Ing. Sylvia Kastlerová, PhD., Ing. Ján Solík,
Ing. Mgr. Martin Tužinský, Ing. Mária Vépyová, PhD.,



Verlag Dashöfer,
verlagstempel, s. r. o.

Odborné vydavateľstvo ekonomickej,
právnickej a technickej literatúry

Železničarska 13
P. O. BOX 323
814 99 Bratislava 1

e-mail: uctovne.suvztaznosti@dashofer.sk
www.dashofer.sk

Účtovné súvzťažnosti od A do Z

**Copyright (c) 1998–2009 by Dashöfer Holding, Ltd.
& Verlag Dashöfer, vydavateľstvo s. r. o.**

Všetky práva, predovšetkým autorské právo, licenčné právo a priemyselné ochranné práva sú vo výhradnom vlastníctve Dashöfer Holding, Ltd. a sú chránené autorským zákonom. Všetky práva sú vyhradené, najmä právo na kopírovanie, distribúciu a preklad. Žiadna časť nesmie byť akoukoľvek formou (tlačou, fotokópiou, elektronickým alebo iným spôsobom) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľstva reprodukována alebo s použitím elektronických off-line systémov ukladaná do pamäti, spracovaná či šírená.

Informácie obsiahnuté v tomto diele boli spracované na základe najlepších poznatkov v okamihu zverejnenia, z dôvodu nejednotných právnych výkladov a neucelených výsledkov vo výskume a jurisdikcii dielo nezaručuje absolútnu bezchybnosť.

Za správnosť príspevkov zodpovedajú autori.

**Vydáva Verlag Dashöfer, vydavateľstvo, s. r. o.,
Železničiarska 13, P. O. BOX 323, 814 99 Bratislava,
IČO: 35730129**

**tel.: 02/33 00 55 55, fax: 02/33 00 55 50,
e-mail: uctovne.suvztaznosti@dashofer.sk**

Odborná redaktorka: Ing. Eva Chválová,
e-mail: eva.chvalova@dashofer.sk

Zodpovedná redaktorka: Ing. Jitka Meluchová, PhD.,
e-mail: jitka.meluchova@dashofer.sk

Technická redaktorka: Eva Árvová,
e-mail: eva.arvova@dashofer.sk

Sadzba: Xpression, s. r. o., Bratislava

Tlač: I. M. Print, Bratislava

Vychádza: minimálne štyrikrát ročne

Číslo: 3/2009

Evidenčné číslo: 2579/2001

ISSN: 1335-5430

Cena: 136,02 EUR s DPH (4 097,65 Sk s DPH) bez poštovného a balného.





1/1

Celkový obsah

- 1/1 Celkový obsah
- 1/2 Obsah on-line portálu Produkt asistent
- 1/3 Zoznam autorov
- 1/4 Zoznam skratiek a piktogramov

2 Aktuality

3 Účtovné súvzťažnosti

Účtová trieda 0 – Dlhodobý majetok

Účtová trieda 1 – Zásoby

Účtová trieda 2 – Finančné účty

Účtová trieda 3 – Zúčtovacie vzťahy

3/3 Účtová trieda 3 – Zúčtovacie vzťahy – príklady z účtovnej praxe

Účtová trieda 4 – Kapitálové účty a dlhodobé záväzky

Účtová trieda 5 – Náklady

Účtová trieda 6 – Výnosy

Účtová trieda 7 – Uzávierkové účty a podsúvahové účty

4 Vybrané témy z účtovníctva podnikateľských subjektov

ÚČTOVNÉ SÚVZŤAŽNOSTI od A do Z

Návod na zaradenie aktualizácie – SEPTEMBER 2009

ŠTRUKTÚRA PODKAPITOL PRE JEDNOTLIVÉ ÚČTY:

- 1a) Číslo účtu – Názov účtu
- 1b) Číslo účtu – Názov účtu – príklady
- 1c) Číslo účtu – Názov účtu – daňové dopady

Súčasťou aktualizácie je brožúra: **Špecifiká účtovania nákladov a výnosov v zákazkovej výrobe**

Počet strán brožúry: **32**

UPOZORNENIE:

1. Prvú čiernobielu stranu pod farebným listom nahradte novou.
2. Ďalšie listy zaraďujte podľa návodu.

Jednotlivé kapitoly zaraďujte podľa nasledujúceho návodu:

ZAKLADAČ č. 1

1. Obsah, úvod

Časť, diel	Názov kapitoly	Vyňať ▲	Počet listov	O.K. ✓	Vložiť ▼	Počet listov	O.K. ✓
1.1	Čelkový obsah	1-2	10		1-2	1	
1.3	Zoznam autorov	1-2	1		1-2	1	

2. Aktuality

Časť, diel	Názov kapitoly	Vyňať ▲	Počet listov	O.K. ✓	Vložiť ▼	Počet listov	O.K. ✓
2.1	Obsah	1-2	1		1-2	1	
2.4	Zmeny v sociálnej poisťovni				1-6	4	

3. Účtovné súvzťahnosti

Časť, diel	Názov kapitoly	Vyňať ▲	Počet listov	O.K. ✓	Vložiť ▼	Počet listov	O.K. ✓
Účtovná trieda 5 – Náklady							
011	Zriaďovacie náklady	1-4	2				
011	Zriaďovacie náklady – príklady	1-2	1				
011	Zriaďovacie náklady – účtovanie po 1. 3. 2009				1-4	2	
011	Zriaďovacie náklady – príklady				1-6	3	

ZAKLADAČ č. 2

3. Účtovné súvzťahnosti

Časť, diel	Názov kapitoly	Vyňať ▲	Počet listov	O.K. ✓	Vložiť ▼	Počet listov	O.K. ✓
Účtovná trieda 5 – Náklady							
503	Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok – príklady				1-6	3	
522	Prijmy spoločníkov a členov zo závislej činnosti – príklady				1-2	1	
523	Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva – príklady				1-4	2	
Účtovná trieda 6 – Výnosy							
646	Výnosy z odpísaných pohľadávok – príklady				1-2	1	

4. Vybrané témy z účtovníctva podnikateľských subjektov

Časť, diel	Názov kapitoly	Vyňať ▲	Počet listov	O.K. ✓	Vložiť ▼	Počet listov	O.K. ✓
4/	Obsah	1-2	1		1-2	1	
4/1.1	Duálne zobrazovanie	1-16	8				
4/1.2	Prepočet majetku a záväzkov na EURO – príklady	1-14	7				
4/1.3	Prepočet miezd a poistení na EURO – príklady	1-4	2				
4/1.1	Daň z pridanej hodnoty z pohľadu účtovníctva				1-8	4	
4/1.2	Výpočet a účtovanie dane z pridanej hodnoty pri registrácii za platiteľa dane z pridanej hodnoty				1-6	3	
4/1.3	Výpočet a účtovanie dane z pridanej hodnoty pri tuzemských obchodoch počas zdaňovacieho obdobia				1-4	2	
4/1.4	Výpočet a účtovanie dane z pridanej hodnoty pri nadobudnutí tovaru z členských krajín Európskej únie				1-4	2	
4/1.5	Výpočet a účtovanie dane z pridanej hodnoty pri dovoze tovaru z tretích krajín				1-10	5	
4/7.1	Kúpa automobilu				1-6	3	
4/7.2	Auto obstarané prostredníctvom finančného prenájmu				1-6	3	
4/7.3	Súkromné auto využívané na pracovné (služobné) účely				1-4	2	
4/7.4	Výdavky na spotrebované pohonné látky				1-8	4	
4/8.1	Tvorba sociálneho fondu v účtovnej jednotke				1-6	3	
4/8.2	Účtovanie fondu				1-4	2	
4/8.3	Čerpanie sociálneho fondu				1-8	4	
4/8.4	Daňové hľadisko tvorby a čerpania sociálneho fondu				1-4	2	
4/8.5	Komplexný príklad na účtovanie sociálneho fondu				1-4	2	
4/9.1	Účtovanie nákladov a záväzkov z pracovnoprávných vzťahov (zo závislej činnosti)				1-24	12	
4/9.2	Problémy účtovania a zdaňovania mánk a škôd dlhodobého hmotného majetku				1-14	7	



011 – Zriaďovacie náklady – účtovanie po 1. 3. 2009

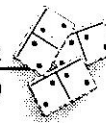
Náklady na založenie spoločnosti po novom (zrušenie zriaďovacích nákladov ak sa v účtovnej jednotke už odpisujú)

Za zriaďovacie náklady (výdavky) sa do 1. 3. 2009 považovali výdavky **súvisiace so začatím činnosti** účtovnej jednotky, napr. notárske poplatky, súdne poplatky, náklady na pracovné cesty súvisiace so založením spoločnosti, odmeny, sprostredkovateľské provízie a iné.

Aktivované zriaďovacie náklady sa podľa § 28 ods. 4 zákona o účtovníctve do účinnosti jeho novely č. 61/2009 Z. z. 1. 3. 2009 museli odpísať do 5 rokov od ich obstarania, podobne ako nehmotný majetok, ktorým je goodwill a náklady na vývoj.

V prípade, že ocenenie zriaďovacích nákladov bolo vyššie ako 50 000 Sk (do 31. 12. 2008) a 1 660 € (od

Odpisovanie
zriaďovacích
nákladov



1. 1. 2009 – 1. 3. 2009), prípadne ak ich ocenenie bolo rovné alebo nižšie ako 50 000 Sk (do 31. 12. 2008) a 1 660 € (od 1. 1. 2009 – 1. 3. 2009), ale účtovná jednotka sa rozhodla, že ich bude považovať za dlhodobý nehmotný majetok, zaúčtovala ich ako **aktiváciu** dlhodobého nehmotného majetku cez účet obstarania dlhodobého nehmotného majetku na účet 011 – Zriaďovacie náklady.

Mesačné odpisy zriaďovacích nákladov sa účtovali účtovacím predpisom MD 551/D 071.

Ak ocenenie zriaďovacích nákladov bolo rovné alebo nižšie ako 50 000 Sk (do 31. 12. 2008) a 1 660 € (od 1. 1. 2009 – 1. 3. 2009) a účtovná jednotka sa rozhodla, že ich nebude považovať za dlhodobý nehmotný majetok, zostali zaúčtované na príslušných nákladových účtoch, ktorých sa týkali a ovplyvnili výsledok hospodárenia v prvom účtovnom období.

Legislatívna
úprava

Novela č. 61/2009 Z. z. zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. s účinnosťou od 1. marca 2009 vypúšťa možnosť aktivovať a odpisovať zriaďovacie náklady ako dlhodobý nehmotný majetok. Znamená to, že náklady súvisiace so založením spoločnosti sa už nepovažujú za dlhodobý nehmotný majetok a priamo ovplyvňujú v plnej výške výsledok hospodárenia.

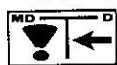
Na zmenu v zákone o účtovníctve nadväzuje novela **Opatrenia č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva – Opatrenie MF SR č. MF/10531/2009-74 (s účinnosťou 20. marca 2009).**



Vypúšťajú sa v ňom ustanovenia týkajúce sa chápania a účtovania zriaďovacích nákladov ako súčasti dlhodobého nehmotného majetku. Účty 011 – Zriaďovacie náklady a 071 – Oprávky k zriaďovacím nákladom sa vypúšťajú aj z rámcovej účtovej osnovy.

Novela zákona č. 595 / 2003 Z. z. o dani z príjmov – zákon č. 60 /2009 Z. z. zo 17. februára 2009 (s účinnosťou 1. marca 2009) v súlade so zmenou v zákone o účtovníctve z nehmotného majetku vypúšťa zriaďovacie výdavky, ktoré od nadobudnutia účinnosti novely zákona nebudú považované za nehmotný majetok ako na účely účtovné, tak aj na účely daňové.

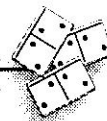
Vypustenie
zriaďovacích
výdavkov



Zostatkovú cenu zriaďovacích výdavkov zahrnie daňovník v plnej výške do daňových výdavkov za zdaňovacie obdobie končiace v roku 2009 v daňovom priznaní podanom po 28. februári 2009.

Účtovná jednotka, ktorá vznikla po 1. marci 2009 a teda jej prvé účtovné obdobie začína najskeôr 1. 3. 2009, náklady súvisiace so vznikom účtovnej jednotky, bez ohľadu na celkovú výšku týchto nákladov, účtuje účtovná jednotka na vecne príslušné nákladové účty v prvom účtovnom období účtovnej jednotky.

Účtovná jednotka, ktorá v **minulých** účtovných obdobiach mala aktivované zriaďovacie náklady a evidovala a odpisovala ich ako dlhodobý nehmotný majetok, podľa prechodných ustanovení novely opatrenia o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnovy pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva s účinnosťou od 20. 3. 2009, vyradí tento maje-



tok z účtovníctva pri zostavovaní účtovnej závierky po dátume účinnosti, ktorá sa zostavuje k **1. marcu 2009** a neskôr.

Účtovanie UJ

Doúčtovanie zostatkovej hodnoty zriaďovacích nákladov po 20. 3. 2009:

- a) V účtovnej jednotke, ktorá **prvýkrát zostavuje účtovnú závierku**, sa zostatková hodnota dlhodobého nehmotného majetku, ktorým sú zriaďovacie náklady, účtuje na ľarchu účtu 551 – *Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku* so súvzťažným zápisom v prospech účtu 071 – *Oprávky k zriaďovacím nákladom*.
- b) V účtovnej jednotke, ktorá **nezostavuje prvú účtovnú závierku** sa zostatková hodnota dlhodobého nehmotného majetku, ktorým sú zriaďovacie náklady, účtuje na ľarchu účtu 428 – *Nerozdelený zisk minulých rokov* alebo 429 – *Neuhrađená strata minulých rokov* so súvzťažným zápisom v prospech účtu 071 – *Oprávky k zriaďovacím nákladom*.

Účtovanie vyradenia zriaďovacích nákladov:

Vyradenie tohto majetku z účtovníctva sa účtuje v obstarávacej cene zriaďovacích nákladov na ľarchu účtu 071 – *Oprávky k zriaďovacím nákladom* so súvzťažným zápisom v prospech účtu 011 – *Zriaďovacie náklady* (účtovací predpis MD 071/D 011).



011 – Zriaďovacie náklady – príklady

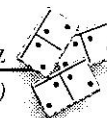
Príklad 1



Účtovanie nákladov na založenie spoločnosti v novo založenej účtovnej jednotke po 1. 3. 2009

Účtovná jednotka JJJ, s. r. o. bola založená notárskou zápisnicou spoločníkov z 12. 3. 2009. Výpis z obchodného registra o zapísaní účtovnej jednotky JJJ, s. r. o do obchodného registra bol vydaný 15. 4. 2009, kedy účtovná jednotka zostavila otváraciu súvahu.

So vznikom účtovnej jednotky boli spojené výdavky 2 200 €, ktoré zaplatili spoločníci ako čiastočné splatenie základného imania – notárske a súdne poplatky 850 €, cestovné náklady na pracovné cesty 250 €, nájomné za kanceláriu 900 €, výdavky za používanie mobilného telefónu 92 €, výdavky na mzdy za dohody o vykonaní práce 108 € vzniknuté do dátumu zápisu do obchodného registra.



P. č.	Dátum	Doklad	Text	Suma v €	MD	D
1.	15. 4. 2009	IÚD	Zaúčtovanie začiatočného stavu z otváracej súvahy: Náklady budúcich období – náklady na založenie spoločnosti zrealizované pred vznikom účtovnej jednotky – dátum zápisu do obchodného registra	2 200	381	701
2.	15. 4. 2009	IÚD IÚD IÚD IÚD	Preúčtovanie nákladov budúcich období na príslušné nákladové účty: a) Notárske a súdne poplatky súvisiace so založením spoločnosti b) Cestovné náklady na pracovné cesty za účelom založenia spoločnosti do doby zápisu do obchodného registra c) Nájomné za dočasné prenajatie kancelárie do dátumu zápisu spoločnosti do obchodného registra. d) Výdavky na mobilný telefón spoločníkov súvisiace so založením spoločnosti do dátumu zápisu do obchodného registra. e) Mzdy pracovníkov na základe dohody o vykonaní práce súvisiace s výkonom činnosti smerujúcej k založeniu spoločnosti za obdobie do zápisu do obchodného registra	850 250 900 92 108	538 512 518 518 521	381 381 381 381 381
3.	10. 5. 2009	VFA IÚD IÚD	Ďalšie náklady súvisiace so založením spoločnosti uskutočnené a účtované až po zápise do obchodného registra Faktúra za mobilný telefón Mzdy pracovníkov Odvody poisťovniam súvisiace so mzdami	100 1 200 362,10	518 521 524	321 331 336

**Príklad 2**

Účtovanie zriaďovacích nákladov po 1. 3. 2009 v účtovnej jednotke, ktorá zostavuje prvú účtovnú závierku po 20. 3. 2009.

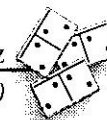
Účtovná jednotka PPP, s. r. o. bola založená notárskou zápisnicou spoločníkov z 12. 5. 2008. Výpis z obchodného registra o zapísaní účtovnej jednotky PPP, s. r. o do obchodného registra bol vydaný 1. 6. 2008, kedy účtovná jednotka zostavila otváraciu súvahu. Za účtovné obdobie si účtovná jednotka zvolila hospodársky rok od 1. 6. 200x do 31. 5. 200x + 1.

Prvú účtovnú závierku preto zostavuje k 31. 5. 2009. So vznikom účtovnej jednotky boli spojené výdavky 2 400 €, ktoré účtovná jednotka aktivovala a začala odpisovať.

Vo vnútornom predpise a odpisovom pláne si stanovila, že dlhodobý nehmotný majetok začne odpisovať od prvého dňa nasledujúceho mesiaca po zaradení do majetku a zriaďovacie náklady bude odpisovať rovnomerne 24 mesiacov.

Účtovanie v prvom účtovnom období:

P. č.	Dátum	Doklad	Text	Suma v €	MD	D
1.	1. 6. 2008	IÚD	Aktivácia zriaďovacích nákladov do dlhodobého nehmotného majetku	2 400	041	623
2.	1. 6. 2008	IÚD	Zaradenie na účet 011 – Zriaďovacie náklady	2 400	011	041
3.	mesačne	IÚD	Mesačné odpisy zriaďovacích nákladov (júl 2008 až február 2009) – vytvorené oprávky zriaďovacích nákladov k 20. 3. 2009 sú 800 €	100	551	071
4.	20. 3. 2009	IÚD	Zúčtovanie zostatkovej ceny zriaďovacích nákladov	1 600	551	071
5.	20. 3. 2009	IÚD	Vyradenie zriaďovacích nákladov z účtovníctva	2 400	071	011



Príklad 3

Účtovanie zriaďovacích nákladov po 1. 3. 2009 v účtovnej jednotke, ktorá zostavuje druhú a ďalšiu účtovnú závierku po 20. 3. 2009.

Účtovná jednotka RRR, s. r. o. bola založená notárskou zápisnicou spoločníkov z 20. 5. 2007. Výpis z obchodného registra o zapísaní účtovnej jednotky RRR, s. r. o do obchodného registra bol vydaný 1. 7. 2007, kedy účtovná jednotka zostavila otváraciu súvahu. Za účtovné obdobie si účtovná jednotka zvolila kalendárny rok.

So vznikom účtovnej jednotky boli spojené výdavky 3 600 €, ktoré účtovná jednotka aktivovala 1. 7. 2007 a začala odpisovať. Vo vnútornom predpise a odpisovom pláne si stanovila, že dlhodobý nehmotný majetok začne odpisovať od prvého dňa nasledujúceho mesiaca po zaradení do majetku a zriaďovacie náklady bude odpisovať rovnomerne 36 mesiacov.

Účtovanie v treťom účtovnom období (1. 1. 2009 – 31. 12. 2009):

- a) Ak má účet 428 – *Nerozdelený zisk minulých rokov* nenulový začiatkový stav

P. č.	Dátum	Doklad	Text	Suma v €	MD	D
1.	1. 1. 2009	IÚD	Zaúčtovanie začiatového stavu: 011 – Zriaďovacie náklady 071 – Oprávky k zriaďovacím nákladom 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov	3 600 1 700 10 000	011 701 701	701 071 428
2.	mesačne	IÚD	Mesačné odpisy zriaďovacích nákladov (január 2009 až marec 2009 spolu 300 €) – vytvorené oprávky k zriaďovacím nákladom k 20. 3. 2009 sú 2 000 €	100	551	071



P. č.	Dátum	Doklad	Text	Suma v €	MD	D
3.	20. 3. 2009	IÚD	Zúčtovanie zostatkovej ceny zriaďovacích nákladov- zníženie nerozdeleného zisku minulých rokov	1 600	428	071
4.	20. 3. 2009	IÚD	Vyradenie zriaďovacích nákladov z účtovníctva	3 600	071	011

- b) Ak má účet 428 – *Nerozdelený zisk minulých rokov* nulový začiatkový stav

P. č.	Dátum	Doklad	Text	Suma v €	MD	D
1.	1. 1. 2009	IÚD	Zaúčtovanie začiatového stavu: 011 – Zriaďovacie náklady 071 – Oprávky k zriaďovacím nákladom 429 – Neuhradená strata minulých rokov	3 600 1 700 2 000	011 701 429	701 071 701
2.	mesačne	IÚD	Mesačné odpisy zriaďovacích nákladov (január 2009 až marec 2009) spolu 300 € – vytvorené oprávky k zriaďovacím nákladom k 20. 3. 2009 sú 2 000 €	100	551	071
3.	20. 3. 2009	IÚD	Zúčtovanie zostatkovej ceny zriaďovacích nákladov – zaúčtovanie (vznik / zvýšenie) neuhradenej straty minulých rokov	1 600	429	071
4.	20. 3. 2009	IÚD	Vyradenie zriaďovacích nákladov z účtovníctva	3 600	071	011

Použité skratky v príkladoch:
VFA – Vystavená faktúra
IÚD – Interný účtovný doklad